

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Pelastusosasto

Ajankohtaista pelastustoimessa

Palonehkäisyn opintopäivät
Sotkamo 27.9.2007
Jaana Rajakko

Luentorunko:

- Hallitusohjelma
- Sisäisen turvallisuuden ohjelma
- Asumisen paloturvallisuuden edistämisen toimenpideohjelma
- Turvallisuusselvityskartoitus
- Palokuolemat
- Sädöstilanne
- Pelastuslain esiselvityshanke
- ERHE -hanke

Matti Vanhasen II hallitusohjelma

- Tarkistetaan pelastuslaki tavoitteena erityisesti onnettomuuksien ehkäisyn ja asumisturvallisuuden parantaminen.
- Palotarkastukset ja muut turvallisuutta edistävät toimen kohdistetaan nykyistä paremmin riskikohteisiin.
- Turvallisuutta parantavan tekniikan käyttöä lisätään
- Sisäisen turvallisuuden ohjelman painopistettä laajennetaan mm. asumisen turvallisuuteen.

STO II

- Sisäisen turvallisuuden ohjelman päivitys eli II vaiheen valmistelu on alkanut, hankepäätös on tehty 29.8.2007 (SM048:00/2007)
- Pelastustoimi otsikon "onnettomuuksien ja tapaturmien määrän vähentäminen sekä asumisen ja liikenneturvallisuuden parantaminen" alla
- STO II valmis 31.3.2008
- PEO:lle perustettu sisäinen koordinaatioryhmä
- Tavoitteet linjassa edellisen ohjelman kanssa

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Pelastusosasto

Asumisen paloturvallisuuden edistäminen

25.9.2007

Asumisen paloturvallisuuden edistäminen

Päätös toimenpideohjelmasta 15.12.2006:

1. RIP -savukkeet
2. pelastusviranomaisen palontutkinta
3. a) riskiryhmien asuttaminen
b) suojaustason nostaminen
4. palotarkastusten uudelleen arviointi
5. sähköverkkoon kytketyt palovaroittimet
6. kehittämistarpeiden selvittäminen laaja-
alaisesti
7. omatoiminen varautuminen

1. "Itsestään sammuvat savukkeet"

- RIP = reduced ignition propensity tai
LIP = lower ignition propensity
- STM valmistelee esitystä tupakkalain muuttamiseksi
- Esitykseen sisältyy säädökset savukkeiden paloturvallisuusvaatimuksista
- Arvioitu vaikutuksia: 10-15 henkilöä, 20% tupakkatulipaloista, 25% taloudellisista menetyksistä
- Ei jäädä odottamaan EU -valmistelua

- Written declaration on RIP Cigarettes
- *The European Parliament,*
- – having regard to Rule 116 of its Rules of Procedure,
- A. whereas cigarettes are probably responsible for one third of fire deaths and most non-fatal injuries in most European countries,
- B. whereas the serious and costly complications of cigarette related fires suggests that, at least, 1,000 deaths occur every year and cause at least 13 million euros of property damage,
- C. whereas victims are often more likely to be from low income households and include non-smokers, smokers, older people, children as well as adults, and fire-fighters,
- D. whereas a significant proportion of the deaths, injuries and destruction of property could be prevented through the introduction of a fire safety standard for cigarettes,
- E. whereas the Finnish government unilateral decision to bring in legislation on RIP cigarettes, is calling on the EU to speed up action at EU level, the merit of a coordinated EU approach is needed so that the same technical standards for RIP cigarettes are used across the Union to ensure coherent and rapid implementation for maximum impact.
- F. whereas it is technologically and economically feasible for cigarettes to meet fire-safety standards,

2. Palontutkinta

- Kokeiluhanke v. 2005
- v. 2007-2008 Pelastusopistolla tutkimushanke
- Yhteistyössä poliisin kanssa

- Palontutkinta pakolliseksi tietyt kriteerit täyttävissä paloissa
- viranomaiselle velvollisuus oppia ja hyödyntää tutkimustuloksia
- tuhopolttojen ehkäisyn huomioinen

3. Erityiset riskiryhmät

- Turvallisuusselvityskartoitus valmistui elokuussa 2007
- Lääninhallitusten yksityisiä sosiaalipalvelutiloja koskevien lupakäytäntöjen ja tulkintojen yhdenmukaistaminen

4. Palotarkastusten sisältö ja määrävälit

- Lainsäädäntöä vaativat toimet pelastuslain uudistuksen yhteydessä
- Riskiarvioon perustuvan työkalun kehittäminen

Kuva: Helsingin sanomat 11.12.2005

5. Sähköverkkoon kytketyt palovaroittimet

- Muutos RakMk E1:een, lausuntoaika päättyy 31.10.2007
- Koskee uudisrakentamista
- Tekniset vaatimukset annetaan SM:n valmistelemassa palovaroitinasetuksessa

6. Laaja-alainen yhteistyöelin

- Yhteistyöelin on perustettu ja työryhmä on kokoontunut kerran

7. Omatoiminen varautuminen

- Pelastuslaitosten työkykyhanke
- Omatoimisen varautumisen huomioiminen pelastuslain uudistuksessa
- Omatoimisen varautumisen prosessien selkeyttäminen

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Pelastusosasto

Turvallisuusselvitys- kartoitus

Pelastuslaitoskohtaiset
tulokset

Elokuu 2007

25.9.2007

Vesa-Pekka Tervo

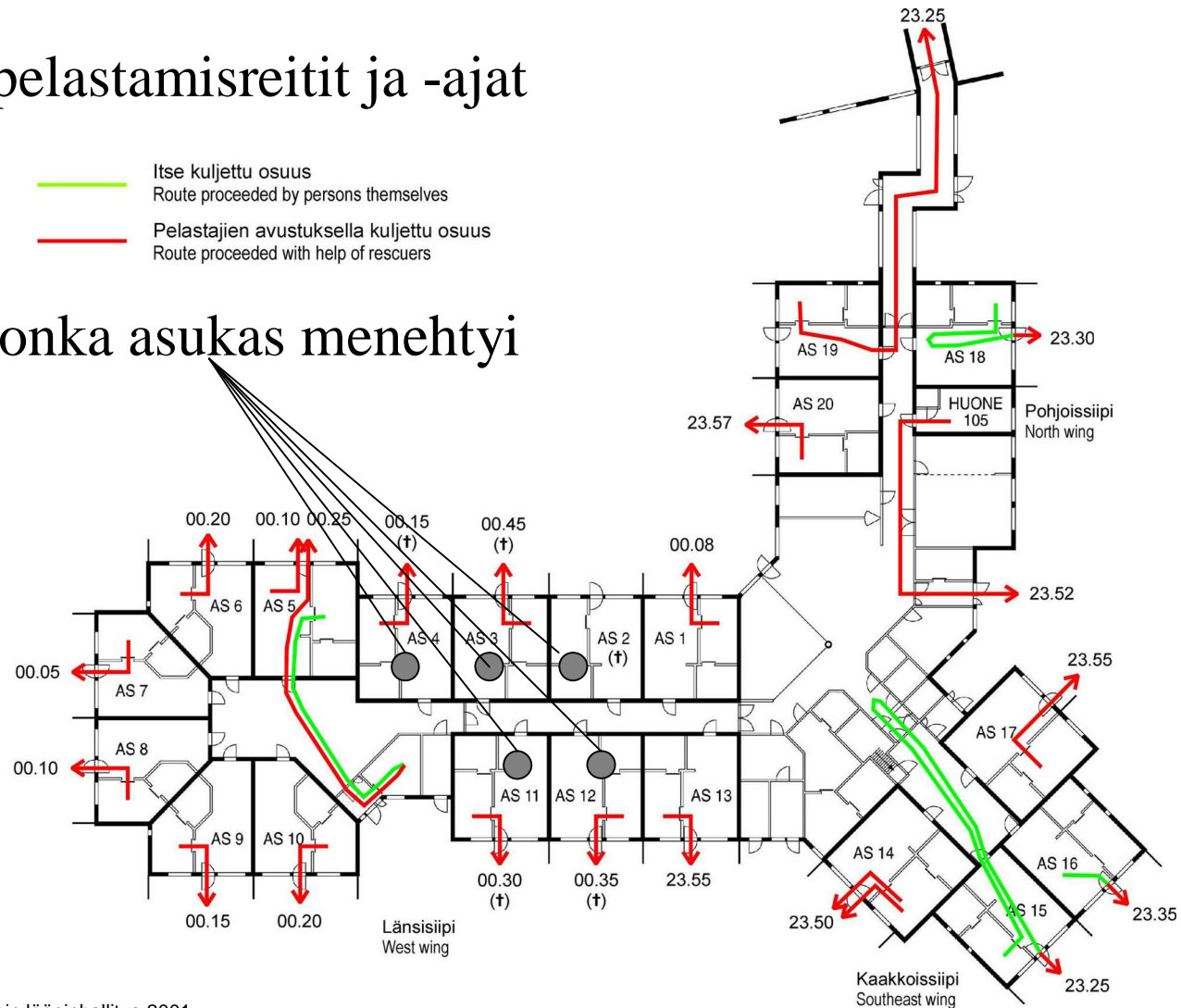

Vanhusten palvelutalon tulipalo Maaningalla 4.12.1999

Poistumis- /pelastamisreitit ja -ajat

- Itse kuljettu osuus
Route proceeded by persons themselves
- Pelastajien avustuksella kuljettu osuus
Route proceeded with help of rescuers

Huoneisto, jonka asukas menehtyi

Säädösperusta turvallisuus selvitykselle

Uudisrakennukset

**Rakentamismääräykset:
E1 Rakennusten paloturvallisuus**

Henkilöturvallisuuden kannalta vaativiin kohteisiin, joissa paloturvallisuuden riskit johtuvat tilojen käytöstä ja henkilöiden rajoitetusta tai alentuneesta toimintakyvystä, tulee suunnittelun alkuvaiheessa laatia erityinen turvallisuus selvitys

Olemassa olevat rakennukset

**Pelastuslaki
&
VnA pelastustoimesta**

Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä erikseen, miten rakennuksessa tai tilassa olevien heikentynyt toimintakyky otetaan huomioon vaaratilanteisiin varautumisessa.

Turvallisuus selvitys

Osa kohteen rakennus lupaa

Osa kohteen pelastussuunnitelmaa

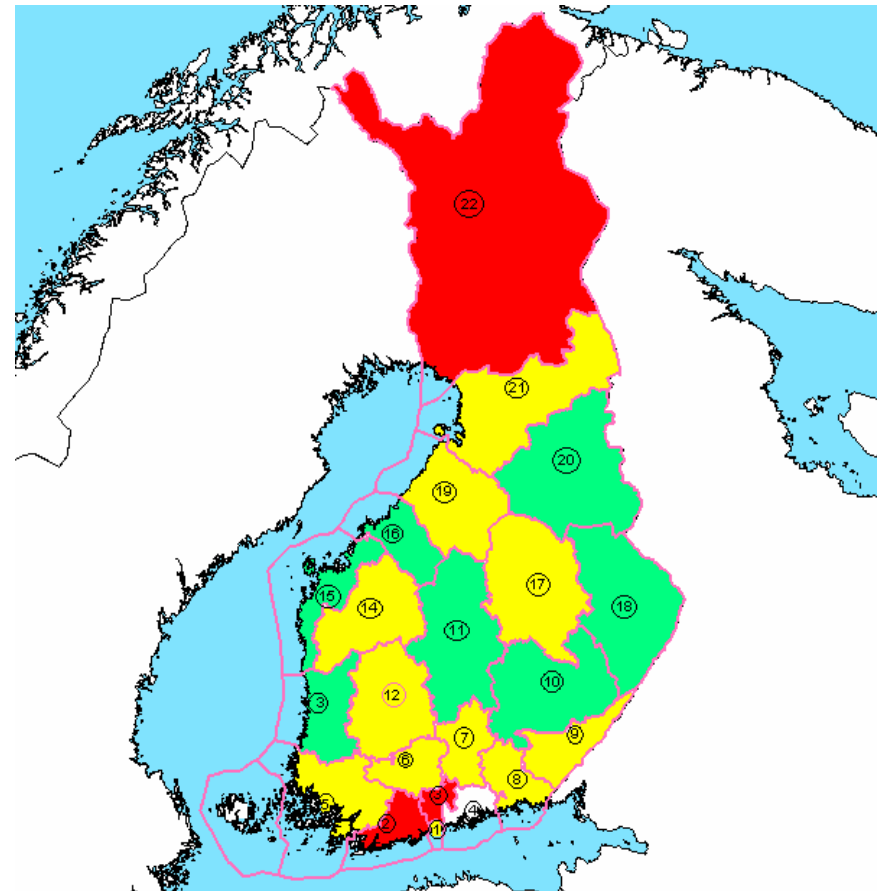
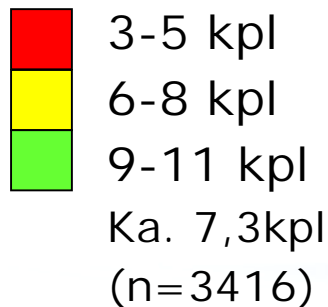
Turvallisuusselvitysvelvollisia kohteita / 10.000 asukasta

Pelastustoimen alueille suunnattuun kyselyyn vastasi 21 aluetta, joista kaksi osittain.

Tuloksien mukaan pelastustoimen alueiden välillä on eroja!

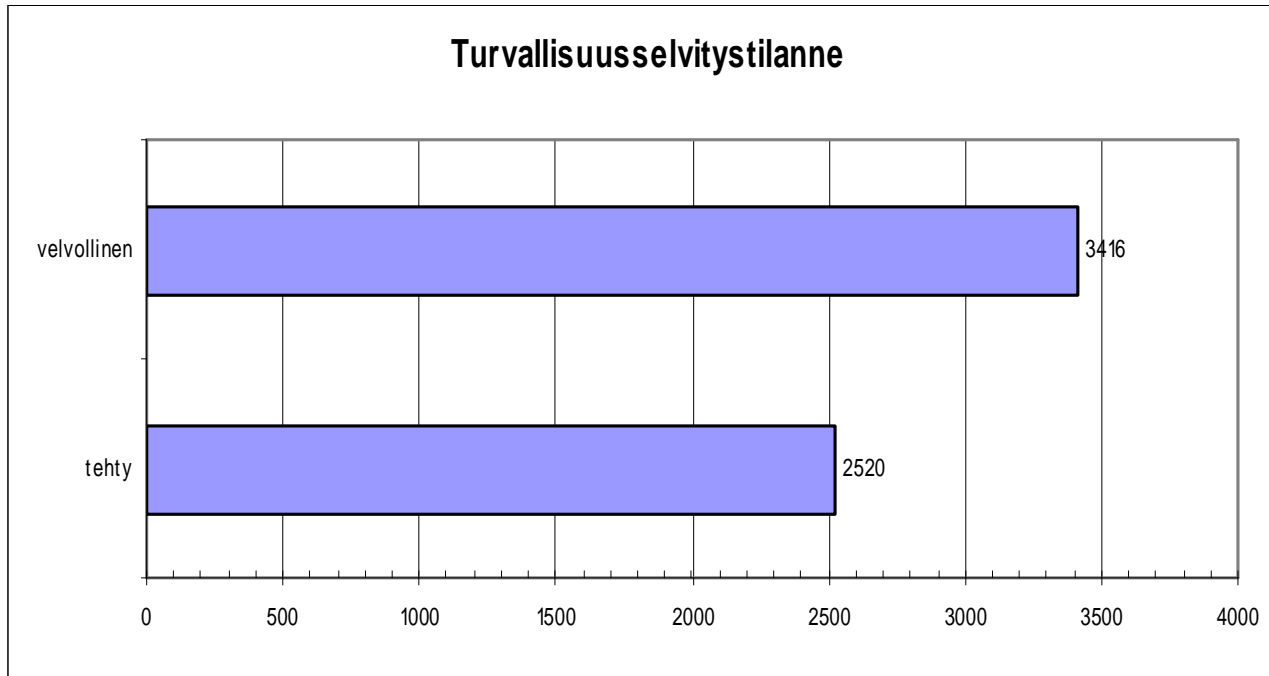
Turvallisuusselvitysvelvollisia kohteita / 10.000 asukasta

25.9.2007

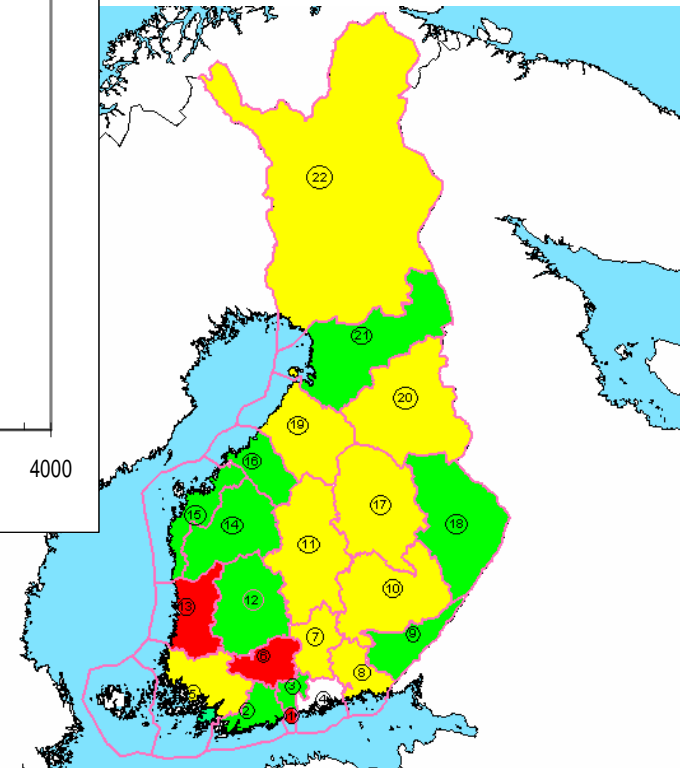
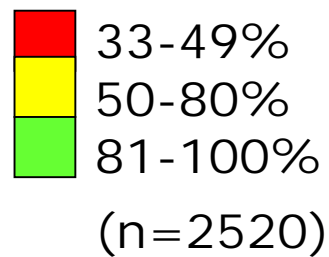

Kohteen turvallisuusselvitys on valmis

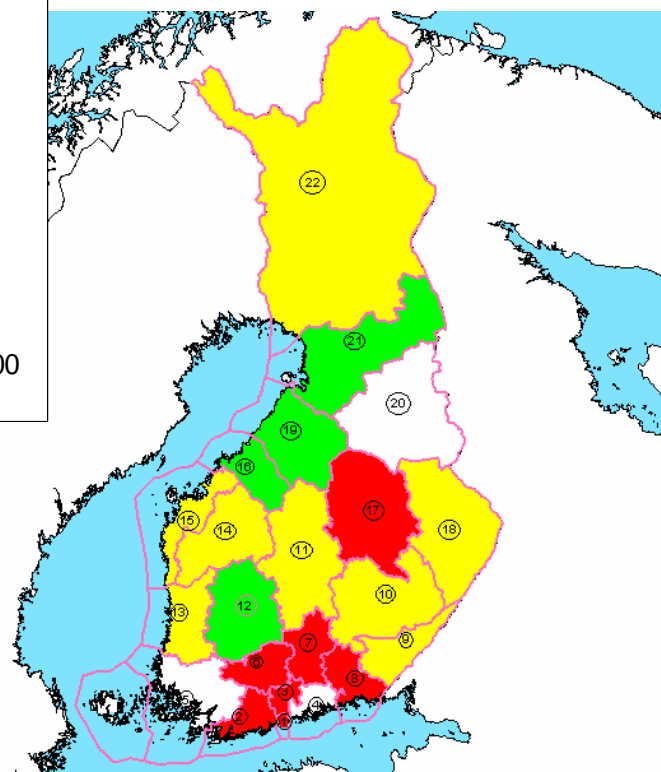
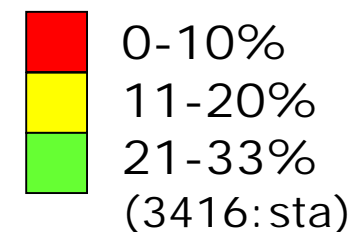
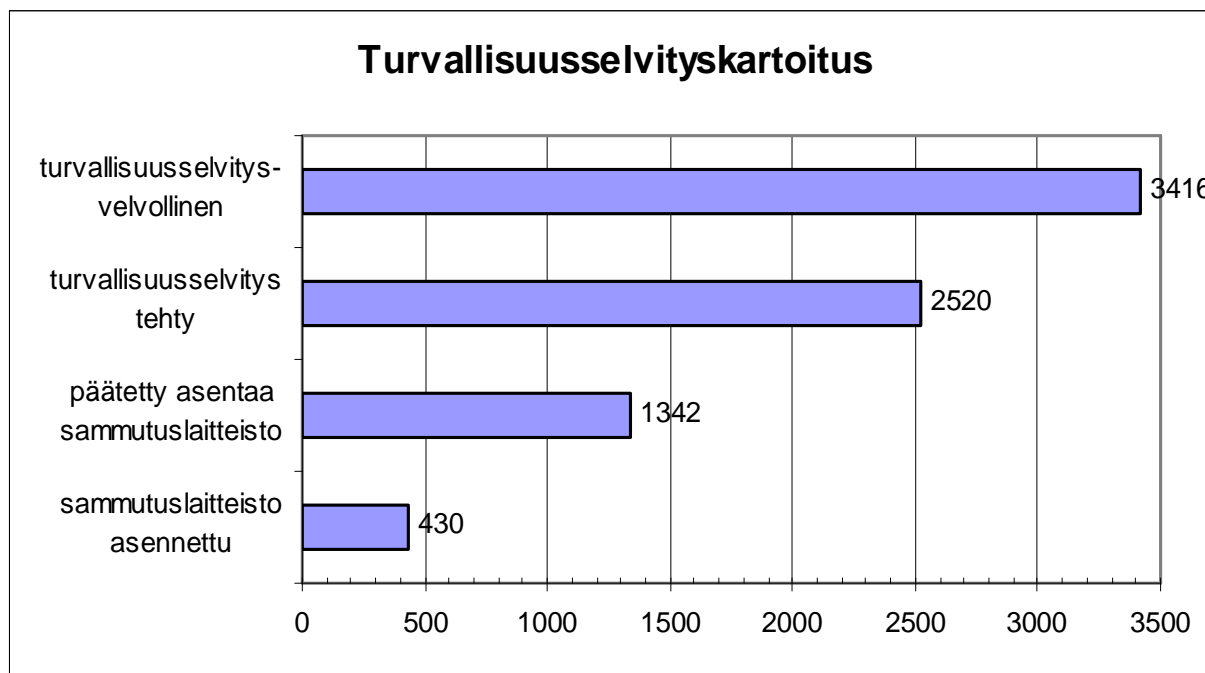

74 % vaadituista
turvallisuusselvityksistä
on tehty

Sammutuslaitteistojen asentaminen

53 % turvallisuusselvityksen tehneistä kohteista on päätynyt sammutuslaitteistoon
32 % sammutuslaitteistoista on asennettu
13 % turvallisuusselvitysvelvollisista kohteista sammutuslaitteisto on asennettu

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Pelastusosasto

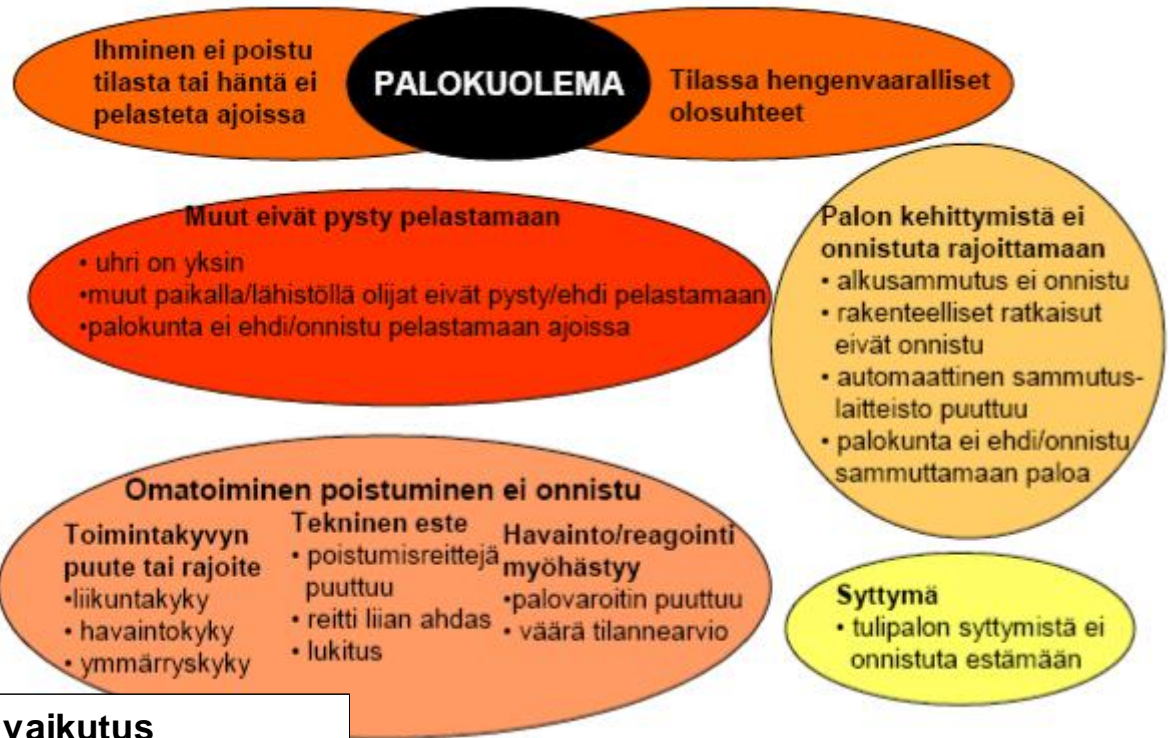
Palokuolemat

25.9.2007

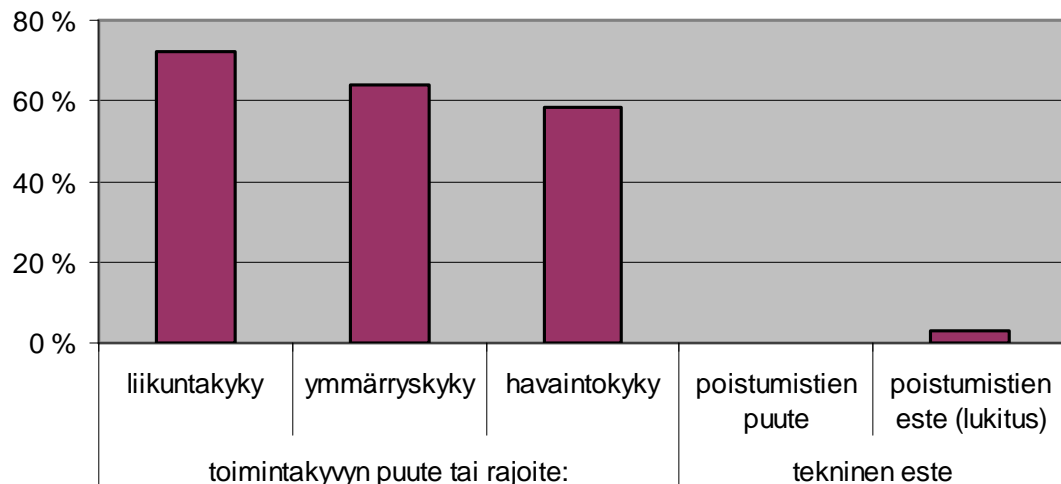

Ihminen ei poistu palavasta tilasta => palokuolema

Toimintakyvyn sekä poistumistien vaikutus omatoimiseen pelastautumiseen

Lähde: Palontutinnan kokeiluhanke 2005, Seppo Männikkö

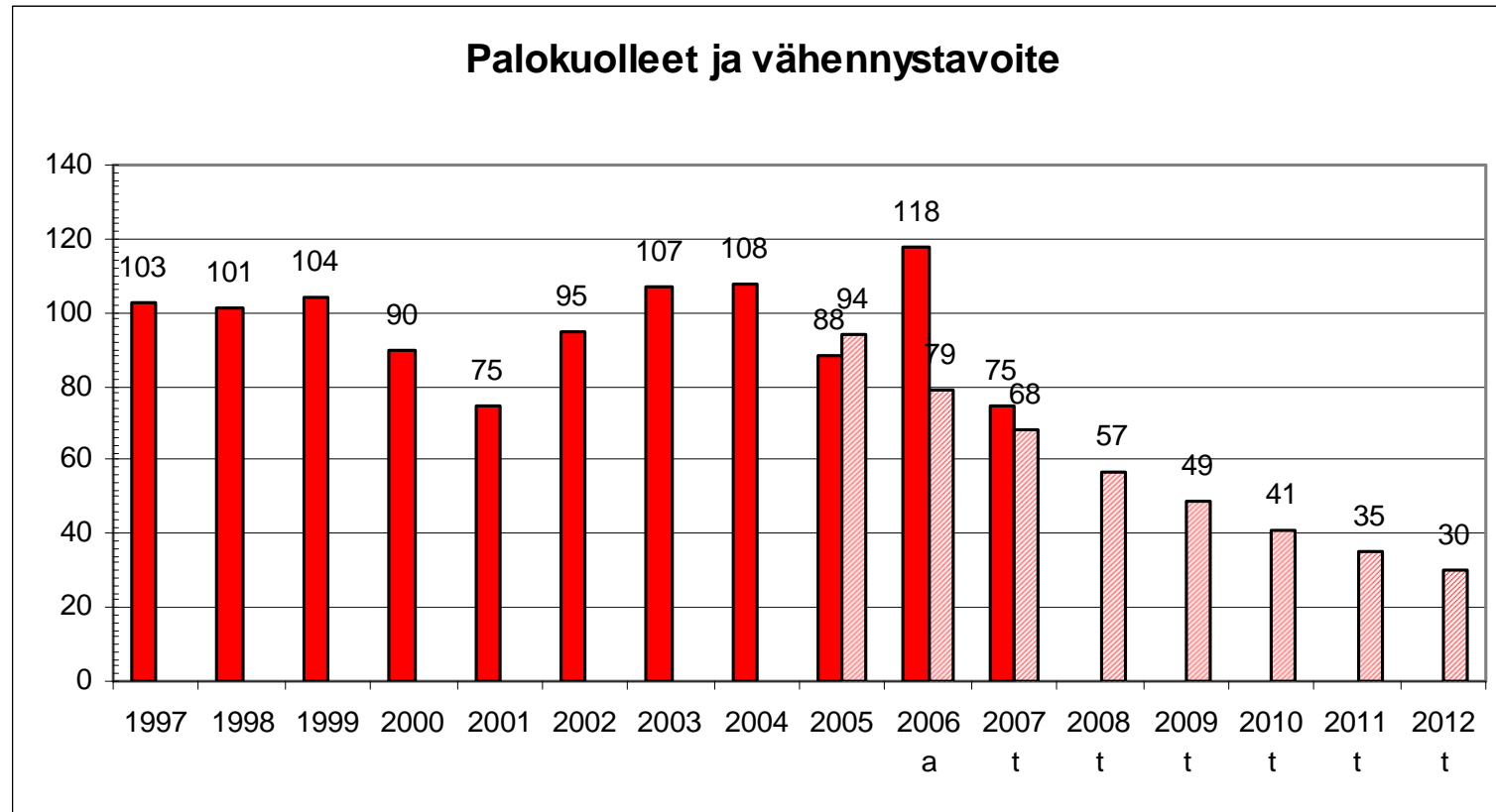

Palokuolemien määrä / miljoona asukasta 2003-06

Palokuolleet ja vähennystavoite

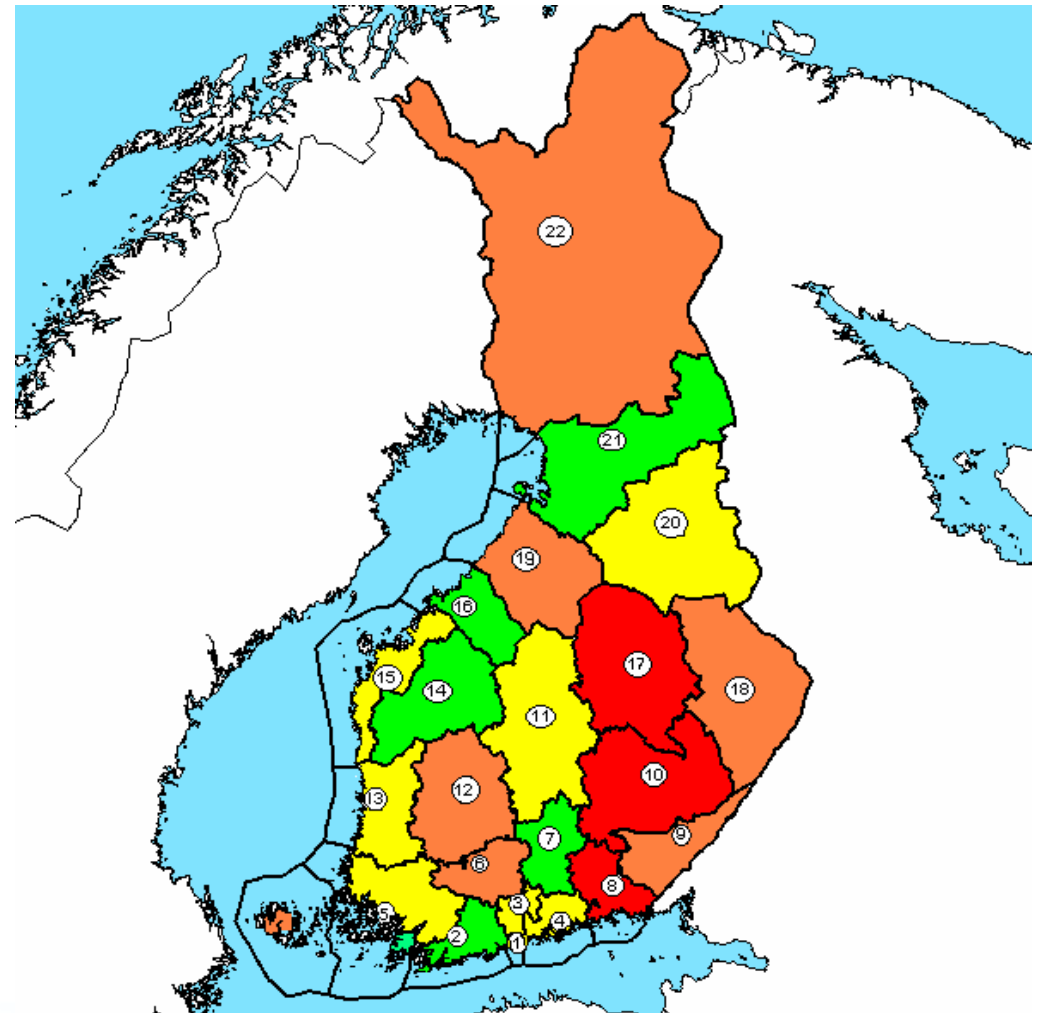
24.9.2007 tilanne: 75 palokuolemakirjausta

- 10 liikenneonnettomuutta
- 4 henkirikosta
- 8 muuta kuin autossa tai rakennuksessa
- keski-ikä 49 v.

Palokuolemat v. 2006 / 100 000 asukasta

- Alustavien tietojen mukaan v. 2006
118 palokuollutta
+ 1 Ahvenanmaalla

Palokuolleita /
100 000 asukasta

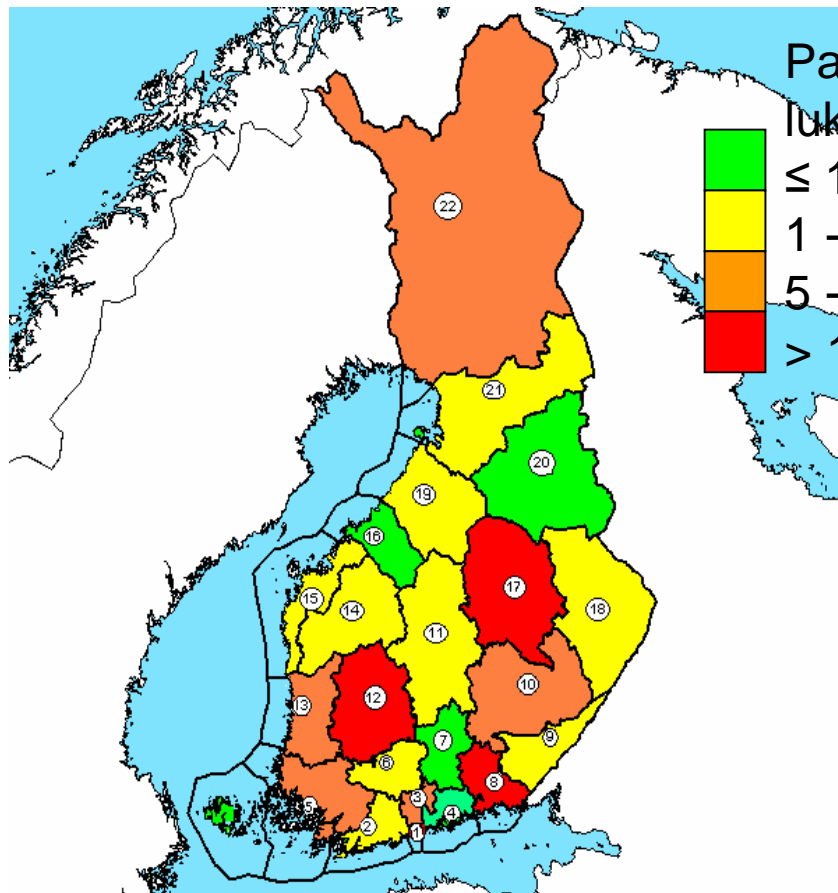
Green	≤ 1
Yellow	1- $\leq 2,3$
Orange	2,3- ≤ 4
Red	> 4

ka 2,3

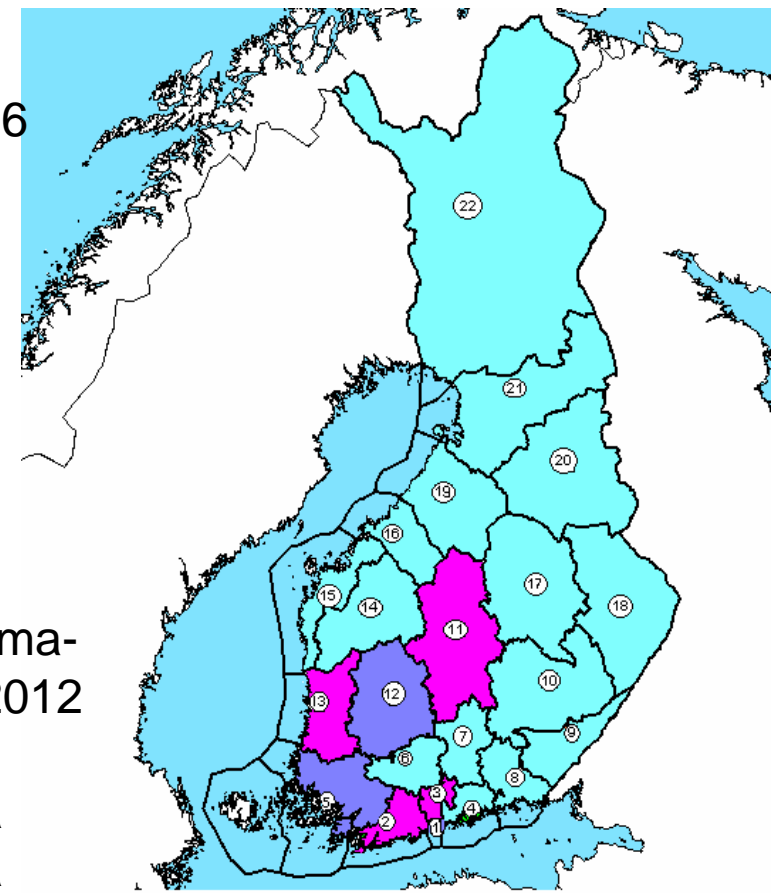

Palokuolemat v. 2006 ja tavoite v. 2012

v. 2006

v. 2012

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Pelastusosasto

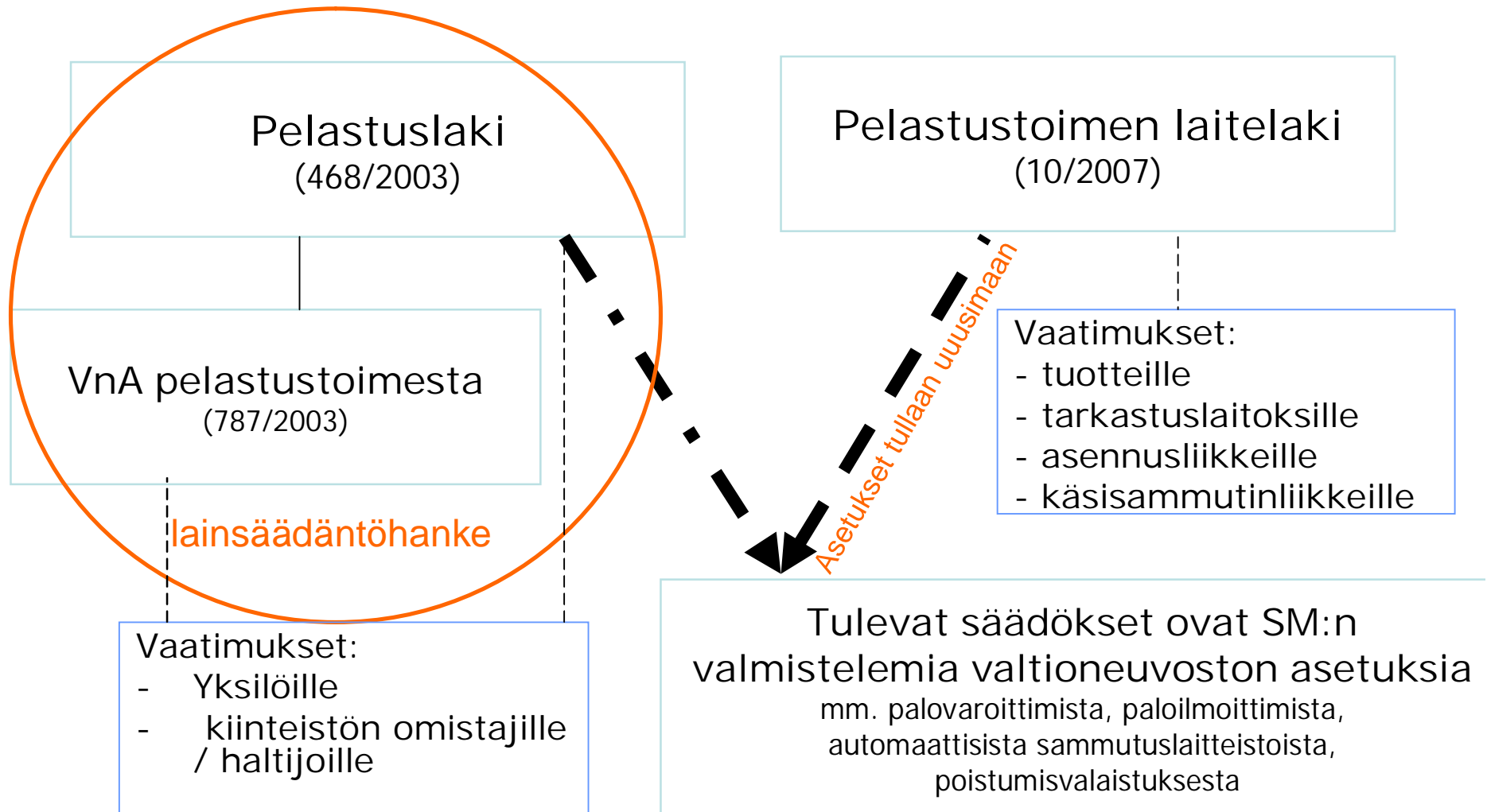
Säädöstilanne

25.9.2007

Lainsäädäntö

Pelastustoimen laite:

- palonilmaisulaitteet, muun onnettomuuden vaaran ilmaisulaitteet, hälyttämiseen ja varoittamiseen käytettävät laitteet
- sammutus- ja savunpoistolaitteet
- alkusammutusvälineet
- poistumisreittien merkitsemiseen ja valaisemiseen käytettävät laitteet
- tehdasvalmisteiset tulisijat
- väestönsuojien rakentamisessa ja varustamisessa käytettävät laitteet ja tuotteet

- Käsite laajeni:
 - turvakuulutusjärjestelmät
 - aerosolisammuttimet
 - sankoruiskut
 - häkävaroittimet
 - palopostit
 - sammutuspeitteet
- Käsite supistui:
 - palovaaraa aiheuttavat tai paloturvallisuuteen vaikuttavat tuotteet
 - pelastushenkilöstön ja pelastettavien suojaruuvit ja -välineistö

Lain yleiset vaatimukset ja vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

5 §

- käyttötarkoitukseensa sopiva
- toimintavarma
- turvallinen käyttö
- ei vaaraa ihmisille, omaisuudelle, ympäristölle

- tarpeelliset merkinnät vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi
- valmistajan tunnistamismerkinnät

- käyttö-, huolto- ja asennusohjeissa tarpeelliset tiedot

6 §

- velvoite sillä, joka saattaa markkinoille tai luovuttaa tuotteen toiselle
- valmistajan antama vaatimustenmukaisuusvakuutus
- arviointilaitosten käyttäminen

Yleistä turvallisuutta ja turvallista käyttöä edellyttävät seikat lakitasolle > mahdollistaa TUKESin markkinavalvonnan kaikille pelastustoimen laitteille

PALOILMOITTIMEN JA AUTOMAATTISEN SAMMUTUSLAITTEISTON HANKKIMINEN

Säädöksen mukaiset asiakirjat ja tekijät hankkeen eri vaiheissa		
<i>vaihe</i>	<i>paloilmoitin</i>	<i>automaattinen sammutuslaitteisto</i>
<i>hankesuunnittelu</i>	toteutuspöytäkirja, toteutuspöytäkirjan perusmäärittelyt pelastusviranomaisen kanssa	selvitys suunnitteluperusteista, rakennusluvan liite, tiedoksi pelastusviranomaiselle
<i>suunnittelu</i>	suunnittelijalle ei vaatimuksia, paloilmoitinliike tarkastaa suunnitelman	Erytysuunnittelua, Tarvittaessa lausunto tarkastuslaitokselta
<i>toteutus</i>	TUKESin rekisteröimä asennusliike (=paloilmoitinliike)	TUKESin rekisteröimä asennusliike
<i>käyttöönotto</i>	paloilmoitinliikkeen käyttöönottotarkastus, tarkastuslaitoksen varmennustarkastus	asennusliikkeen asennustodistus, tarkastuslaitoksen käyttöönottotarkastus
<i>ylläpito</i>	kunnossapito-ohjelma ja -päiväkirja, tarkastuslaitoksen määräaikaistarkastukset	kunnossapito-ohjelma ja -päiväkirja, tarkastuslaitoksen määräaikaistarkastukset

Liittyminen hätäkeskukseen:

- sopimus hätäkeskuksen kanssa
(omaehtoisissa puolto alueen pelastusviranomaiselta)
- sopimus operaattorin kanssa
- kohdekortti ja asemapiirros toimitettu pelastuslaitokselle

Voimassa olevat rakennuksia ja laitteita koskevat säädökset

- Käsिसammutinasetus (790/2001)
- Asetus käsिसammuttimien tarkastuksesta ja huollosta (917/2005)
- Nuohousasetus (539/2005)
- Poistumisvalaistusasetus (805/2005)
- Pelastusteiden merkitseminen (1384/2003)
- Väestönsuojien asetukset (1385/2006), (1384/2006) ja (660/2005)
- Palotarkastusohje A: 67

Kumoutuneet rakennuksia ja laitteita koskevat säädökset

- Palovaroitinmääräys A: 59
- Paloilmoitinasetus A: 60 (ohjeellisena)
- Sammutuslaitteistoasetus A: 65 (ohjeellisena)
- IV-kanavien puhdistus
- Tehdasvalmisteiset tulisijat A: 46
- Lämminilmakehittimet A: 47
- Sisusteiden paloturvallisuus A: 56 (ohjeellisena)

Valmisteilla olevat asetukset

- Palovaroitinimet (N. Piela)
- Tehdasvalmisteiset tulisijat (P. Rajajärvi)
- Paloilmoitinasetus, aikataulu avoin
- Sammutuslaitteistoasetus, aikataulu avoin

Savunpoistosta ei ole valmisteilla uusia säädöksiä!

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Pelastusosasto

Pelastuslain uudistaminen

25.9.2007

Pelastuslain uudistamisen esiselvityshanke

- Hanke perustettu 7.9.2007 (SM074:00/2007)
- Hankkeella 4 alahanketta
 - Onnettomuuksien ehkäisyä koskevien säännösten muutostarpeet
 - Väestönsuojelujärjestelmää koskevien säännösten muutostarpeet
 - Väestönsuojien rakentamista koskevien säännösten muutostarpeet
 - Pelastuslain muut muutostarpeet
- Esiselvitykset vaikuttavuusarvioineen valmiita 31.3.2008
- Lakihankkeen tavoite:
paloturvallisuuden edistäminen

Vaikuttavuusarvio

- Selvitetään pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn nykytila
- Määritetään kehittämistavoitteet
- Esitellään vaihtoehtoisia ratkaisukeinoja ja vertaillaan niitä (edut, haitat, kustannukset, riskit)
- Tehdään kansainvälinen vertailu
- Laaditaan etukäteisarvio vaihtoehtoisten toimintamallien vaikutuksista
- Laaditaan toimeenpanosuunnitelma ja seuranta
 - loppujen lopuksi vain muutama asia vaatii normiohjausta

Onnettomuuksien ehkäisyn tilanne ja lähtötiedot

- Pelastuslaitoksien näkemyksiä ja kehittämistarpeita kartoitettiin keskustelutilaisuuksissa vuodenvaihteessa 2006-2007
 - Aloitustilaisuus Tuusulassa marraskuussa 2006
 - 6 alueellista keskustelutilaisuutta
- Muistio tilaisuuksista vielä kesken
 - Muistio kommenttikierrokselle ennen julkaisua
- Jatkotilaisuus tammikuussa 2008?
- Ongelmat painottuivat nykyisen pelastuslain soveltamiseen, ei niinkään itse lain sisältöön

Pelastuslain kaikkia mahdollisuuksia ei sovelleta tehokkaasti ja täysimääräisesti

Palotarkastus [1/2]

Yleisesti

- Nimeä ei haluta muuttaa
- Eri palotarkastustermien uudelleen määrittäminen / tarvitaanko muita kuin yksi termi
- Pelastusviranomaisten oikeuksista ei haluta luopua
- Neuvonta ja valistus sisältyvät käytännössä jo nyt palotarkastukseen, erilaisia tulkintoja
- Palotarkastusmahdollisuutta ei saa poistaa

Haasteita:

- Nyt ainoana mittarina tarkastusmäärät
- Palotarkastuksen vaikuttavuuden mittaaminen vaikeata
- Riskikohteiden tunnistaminen
- Ei vaikutusta palokuolemiin?
- Korjausmääräyksiä ei noudateta, turhautuminen

Palotarkastus [1/2]

Erityiskohde:

- Palvelutasopäätöksen rooli / merkityksen kasvattaminen, palotarkastussuunnitelma
"Jos annetaan vapaat kädet, tarkastusvälit repsahtavat"
- Erityiskohteen määritelmä (kauppakeskus / kauppakeskuksessa oleva myymälä)
- Kiinteistön riskin huomioinen palotarkastuksessa (sisältö, määräväli)
- Palotarkastuksen osapuolet
- Valvonta ilmaista, tarkastustyö ostetaan
- Nykyiset pakkokeinot hankalia käyttää
> tarvitaan ohjeistusta

Sisältö:

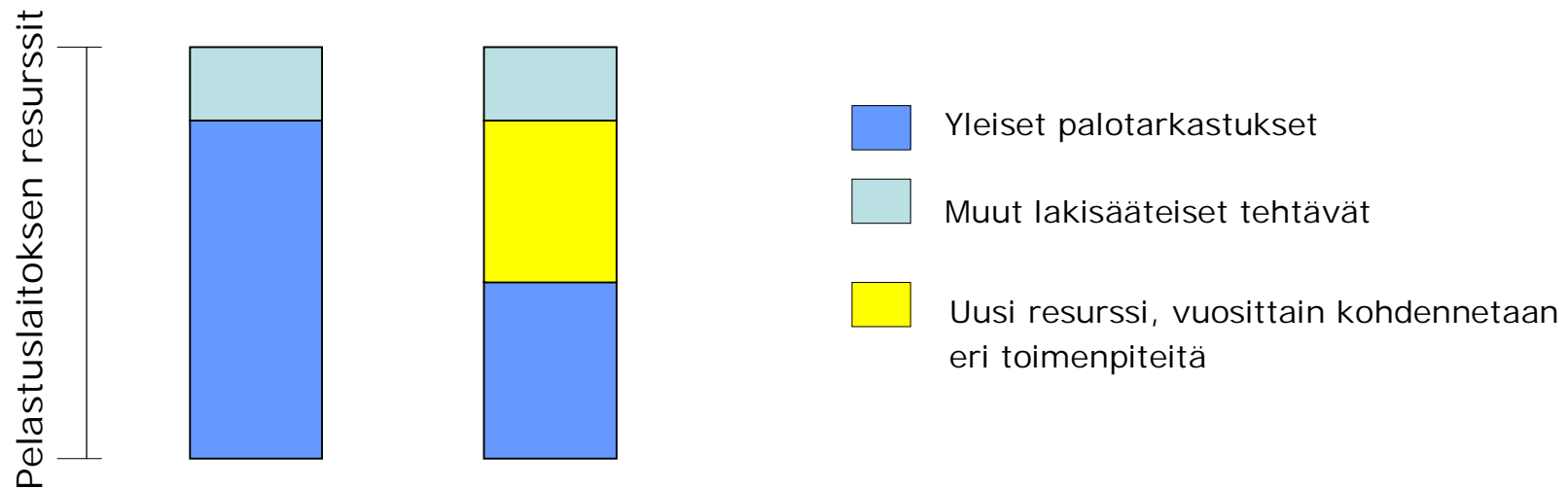
- muutetaanko sisältöä
 - tarkastetaanko rakennusta, ihmistä, toimintaa?
- Viranomaisvalvontaa vai teknistä tarkastamista?
- Kiinteistön sisäisten palotarkastuksien valvontaa pistokokein
- Kiinteistön turvallisuuskulttuurin mittaaminen ja kokonaisriskin huomioiminen palotarkastuksessa
- Yksimielisyys: painekokeen tekeminen ei kuulu viranomaistarkastukseen

Käytössä olevat resurssit

- Nykyiset laitoksien resurssit on mitoitettu käytännössä yleisten palotarkastuksien mukaisesti
- Minimitavoite esim. 1 htv/10 000 asukasta?
- Palotarkastajille takaisin yhtenäiset kelpoisuusehdot
- Resurssipula osaavista tekijöistä

Asuinrakennusten palotarkastukset

- Eritasoisia asuinrakennuksia > erilaiset toimintamallit esim. määrävälit (omakotitalo, rivitalo, kerrostalo, loma-asunto, kesämökki)
- Nuohoojien suorittama palotarkkailu
- "Ennemmin tarkastus kaukana olevaan mökkiin kuin paloaseman vieressä olevaan omakotitaloon"
- Naapurivalvonta
- Omatoimisen tarkastuslistan käyttö ja tehostettu valistaminen > velvollisuus osallistua johonkin koulutukseen
- Tehdään pyydettäessä
- Asukkaille toimintakykytesti

Esitettyjä kehittämissvaihtoehtoja

- Palotarkastusmäärätavoitteet asetetaan suhteessa asukaslukuun
- Yleinen palotarkastus ilmainen, pakollinen jälkitarkastus maksulliseksi
- Asuinrakennusten yleiset palotarkastukset lopetetaan ja korvataan omavalvonnalla ja tehostetulla valistuksella
- Asuinrakennusten määräaikaistarkastukset korvataan käyttöönottotarkastuksella
- Ensimmäinen palotarkastus heti toiminnan alettua, ei esim. vuoden päästä
- Erityskohteiden palotarkastukselle vaihtoehtoiset toteuttamistavat
 - 1) nykyinen eli säädösten määräämät tarkastusväli
 - 2) kohdekohtaiseen riskiarvioon perustuva tarkastusväli

Nuohous

- piirinuohousjärjestelmästä ei haluta luopua
 - isoilla alueilla useampi vaihtoehto, mistä asukas voisi valita
 - Vapaassa kilpailussa ongelmana saavutettavuus, viranomaisille ei tule vikailmoituksia
- Kilpailuttamista ei ole koettu ongelmana, nuohouspiirin elinkelpoisuudesta huolehdittava
- Hormitarkastukset nuohoojalle

Rakenteellinen paloturvallisuus

- Pelastusviranomaisen asiantuntijaroolin täsmentäminen

Pelastuslain mukaan pelastusviranomaisilla on velvollisuus antaa apua rakennusvalvonnalle, mutta MRL:n mukaan rakennusvalvonnalla ei ole velvollisuutta ottaa apua vastaan (lausunnonantajan rooli)

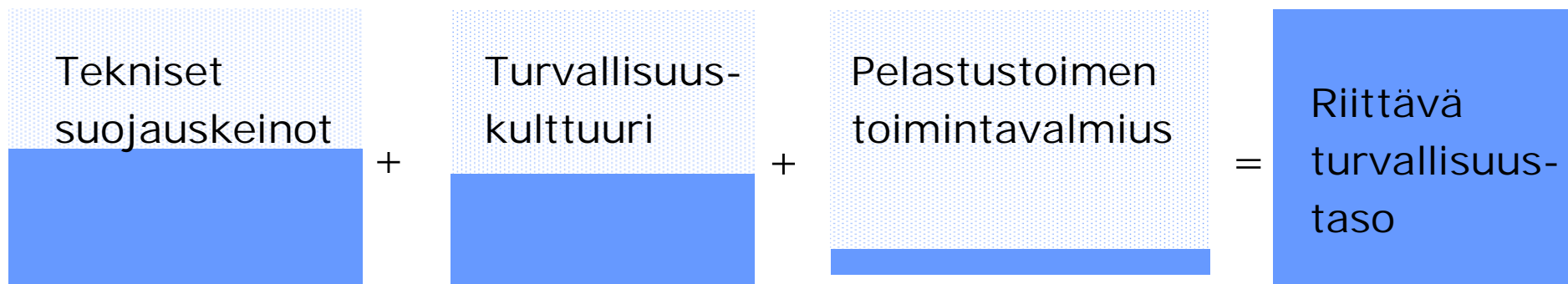
- Yhteistyö rakennusvalvonnan kanssa
- Ohjauksen yhdenmukaistaminen
- Vaikuttaminen jo kaavoitusvaiheessa
- Sprinklauksen asentamisvelvoitteet säädöksistä

Kohteen kokonaisturvallisuustason määrittäminen riskimatriisin avulla

Riskien tunnistaminen ja huomioiminen

- Monen osatekijän summa
- kohdekohtainen arvio
- teoria <-> todellisuus
- halu tai kyky huolehtia omasta turvallisuudesta
- Valtakunnallinen palotarkastusohjelma

Riskimatriisi

- Riskikohteiden arviointiväline palotarkastajan käyttöön
- Pelastustoimen riskianalyysin työväline

HELSINGIN KAUPUNGIN PELASTUSLAITOS							AUDITOINTI				
							Eriomainen taso	Hyvä taso	Riittävä taso	Kehittämistarpeita	Vakavia puutteita
OPERATIIVISUUS							1	2	3	4	5
HENKILÖKUNNAN VALMIUDET, KOULUTUS JA TURVALLISUUSKULTTUURI: VAAROJEN TUNNISTAMINEN JA TIETOISUUS, KOULUTUS, TOIMINTAOHJEET.							1	2	3	4	5
PELASTUSSUUNNITELMA: PELASTUSSUUNNITELMA JA TURVALLISUUSOHJEET, LAADRINTA, PEREHDYTYS, SISÄLTÖ							1	2	3	4	5
RAKENTEELLINEN PALOTURVALLISUUS: PALO-OVIEN TOIMINTAKUNTO, LÄPIVIENIT, OSASTOIVAT RAKENTEET							1	2	3	4	5
FYYSINEN PALOTURVALLISUUS: PESTUMUSTEIDEN KÄYTTÄVYYS, PALO-OSASTONIN HUOMIOIMINEN, TAVARAN VARASTOINTI, SYTYTMISLÄHTEET							1	2	3	4	5
TEKNISET JÄRJESTELMÄT: TURVAVALAILUSTUS, SPRINKLERI, PALOILMOITIN, PALOVAROITIN, SAVUPOISTO, TEKNISET LAITTEET							1	2	3	4	5
TUHOPOISTOJEN ENNALTAEHKÄISY JA TORJUNTA: KURUNVALVONTA, TAVAROIDEN JA JÄTTEIDEN VARASTOINTI, ULKOISET SEIKAT JA PÖRRASHUONEET SEKÄ VALAISTUS.							1	2	3	4	5

Vähäinen riski
Kohtalainen riski
Merkittävä riski
Suuri riski
Huomattava riski

PERUSTIETO-OSA JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI												
A	B	C	D	E	F	G		1	2	3	4	5
Kerrosala	Rakennuksen ikä	Paloturvallisuus-laitteet	Ihmisen toimintakyky	Ihmiset	Ympäristö-vaikutukset	Yhteiskunnallinen merkitys	Riskiluku					
1 ≤ 499	1999-	Automaattiset laitteet ja omatoimisesti tehostettu turvallisuustasoa	Ei rajoitetta toimintakykyssä	≤ 25	Ei vaikutusta ympäristöön	Ei arvoja tai merkittävyyttä	1					
2 ≤ 500 - 3999	1975 - 1998	Automaattinen paloilmoitin ja sammuksalaitteisto	Lapsia ja vanhukia	26 - 60	Liivä vaikutuksia ympäristön luontoon tai ihmisiin	Arvot ja merkitys on vähäinen	2					
3 ≤ 4000 - 9999	1960 - 1974	Automaattinen paloilmoitin tai sammuksalaitteisto ja omatoimisesti tehostettu turvallisuustasoa	Eristettyjä	61 - 250	Huomattavia vaikutuksia ympäristön luontoon tai ihmisiin	Arvot ja merkitys on kohtalainen	3					
4 ≤ 10000 - 19999	1933 - 1959	Automaattinen paloilmoitin tai sammuksalaitteisto	Aidettavia tai ohjattavia	251 - 1000	Suuret vaikutukset ympäristön luontoon tai ihmisiin	Arvot ja merkitys on suuri	4					
5 ≤ 20000	ennen 1933	Akuisammuksalaitteet	Liikuntakyvyttömiä	yli 1000	Suuronnettomuuden tai luonnonkatastrofin mahdollisuus	Arvot ja merkitys on kriittistä	5					

Onnettomuuksien ehkäisyn tavoite: paloturvallisuuden edistäminen

"Laki onnettomuusriskien hallinnasta"

"Paloturvallisuuslaki"

- Kehitettäviä asiakokonaisuuksia
 - Onnettomuuksien ehkäisyn sisällön määrittely
 - Eri toimijoiden velvollisuudet onnettomuuksien ehkäisemiseksi mm. osallistumisvelvollisuus
 - Pelastussuunnitelman sisällön kehittäminen
 - Palotarkastuksen vaikuttavuuden parantaminen kohdentamalla toimintaa riskikohteisiin
 - Nuohouksen järjestäminen
 - Turvallisuusselvityskäytäntöjen yhdenmukaistaminen
 - Palvelutasopäätöksen merkitys

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Pelastusosasto

Hanke erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi eli ERHE -hanke

25.9.2007

ERHE -hanke

- asetettu kaksivuotinen hanke (1.11.2005-31.12.2007) + optio seuranta-ajasta
- Hankkeen tehtävänä on jatkaa edellisten asiaa pohtineiden työryhmien työtä.
- Täytäntöönpanossa otetaan huomioon ympäristöolosuhteissa ja säädöksissä tapahtuneet muutokset sekä tekniikan kehittyminen.
- erheellinen paloilmoitus on paloilmoittimen antama ilmoitus tilanteesta, jossa ei ollut tarvetta sammutus- tai pelastustoimiin
 - > usein paloilmoitin toimii ihan niin kuin pitää

tavoite:

vuonna 2009 erheellisten paloilmoitusten määrä on puolittunut vuoden 2003 tasosta

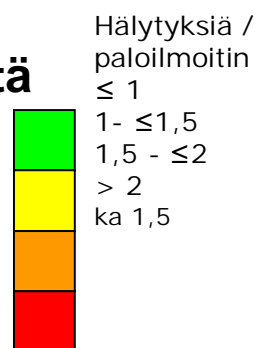
Tavoite v. 2009 n. 9 150 ilmoitusta vuosittain

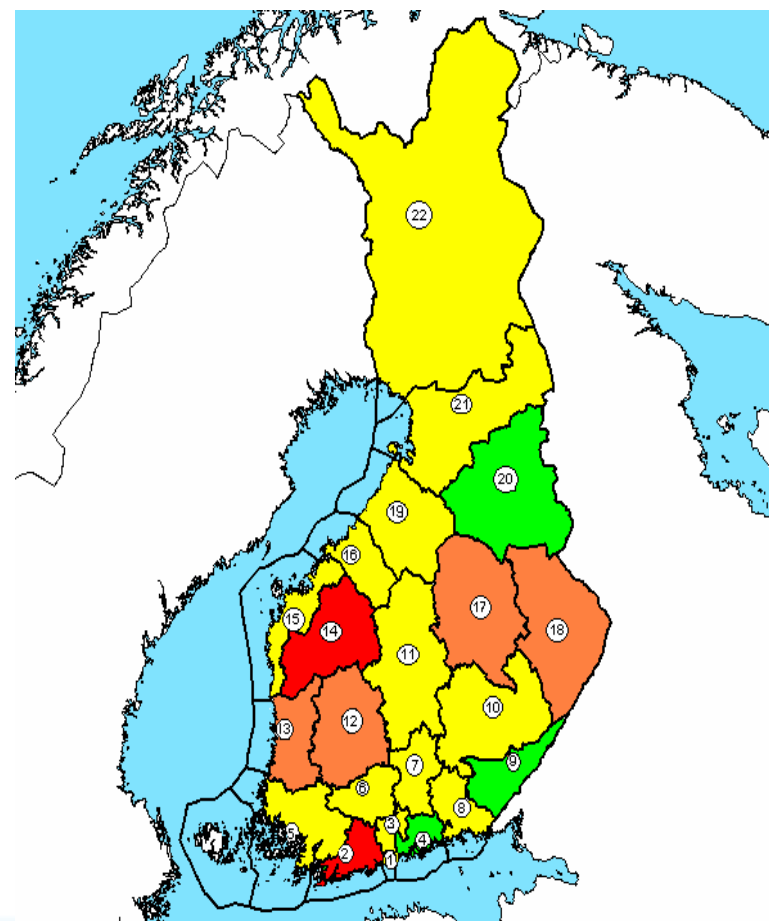
Automaattisen paloilmoittimen antamat hälytykset

Vuosi	Hälytysselostet, joissa ilmoitustapana automaattinen paloilmoitin	Hälytyksiä kpl / vrk
2003	18 602	51
2004	18 608	51
2005	19 483	53
2006	21 198	58

**Vuonna 2006 98,1 %
automaattihälytyksistä
oli erheellisiä**

v. 2006

Tavoitteeseen pääseminen onnistuu vain yhteistyöllä

Ei ole olemassa yksittäistä ”kikka kakkosta”

Paloilmoitin on kiinteistön laite, ei pelastusviranomaisten

Vastuu paloilmottimen toiminnasta on kiinteistöllä!

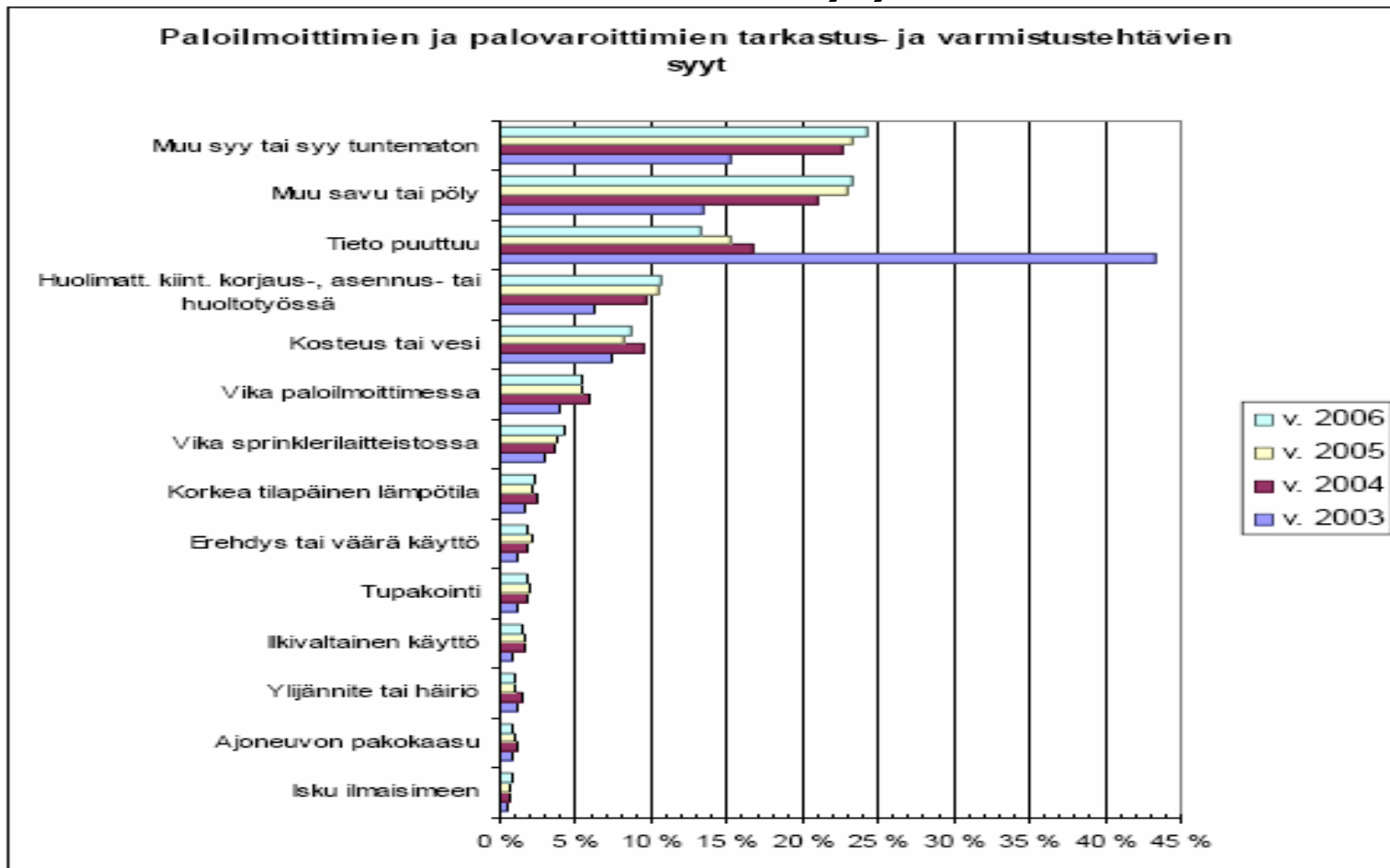
Yleensä paloilmoinnin toimii oikein, ihminen aiheuttaa hälytyksen

Havaitessaan alkavan tulipalon paloilmoinnin varoittaa palovaarasta hälyttimillä ja ilmoittaa tulipalosta hätäkeskukseen, joka hälyttää pelastuslaitoksen.

Älykäs paloilmoinnin erottaa tulipalon esim. tupakansavusta ja pakokaasusta, eikä hälytä aiheetta. Se kertoo pelastuslaitokselle tulipalon tarkan syytymispaikan.

Paloilmoittimien tarkastus- ja varmistustehtävien syyt

Paloilmoittimen antama poistumishälytys koskee kaikkia

Erheelliset paloilmotukset aiheuttavat toiminnanharjoittajille käyttökatkosten lisäksi tulojen menetyksiä. Mielikuva kiinteistön turvallisuudesta heikkenee myös ulkopuolisten silmissä.

Hätäkeskuksiin tulee vuosittain n. 20 000 erheellistä paloilmotusta eli yli 50 hälytystä vuorokaudessa. Paloilmotukset aiheuttavat huomattavia taloudellisia kustannuksia kiinteistön lisäksi myös yhteiskunnalle.

Hälytykset kuormittavat tarpeettomasti hätäkeskusten lisäksi myös pelastuslaitoksia. Valmius todellisten pelastustehtävien suorittamiseksi laskee. Hälytysajot liikenteessä aiheuttavat myös turhia vaaratilanteita.

*Paloilmoitin reagoi nopeasti savuun
Pelastuslaitokselle ja vartiointiliikkeen lähti hälytys*

ERHEELLISET PALOILMOITUKSET VOIDAAN ESTÄÄ
Hälytystoiminta käynnistyi automaattisesti paloilmotuksesta
Erheelliset paloilmotinhälytykset kuormittavat merkittävästi hätäkeskuksia ja pelastuslaitoksia

VÄÄRÄT HÄLYTYKSET PITÄVÄT PELASTUSLAITOSTA VARPAILLAAN

Kunnossapito-ohjelma tulee laatia ennakoivasti

Kaikki tekniset laitteet, myös paloilmittimet vaativat kunnossapitoa ja huoltoa toimiakseen luotettavasti. Paloilmittimien asennus- ja huoltotöitä saavat tehdä vain TUKESin rekisteröimät asentajat, joilla on tarvittava laitekohtainen koulutus.

Kiinteistö varmistaa paloilmittimen häiriöttömän ja luotettavan toiminnan noudattamalla paloilmittimen kunnossapito-ohjelmaa. Kiinteistön osaavalla toiminnalla voidaan vähentää erheellisten paloilmittimien määriä.

Paloilmittimen hoitaja varmistaa kuukausittain tehtävällä paloilmittimen testauksella laitteiston toimivuuden ja hälytystietojen välittymisen hätäkeskukseen.

Määräaikaistarkastuksilla arvioidaan paloilmittimen teknisen toimivuuden lisäksi myös laitteiston toiminnan luotettavuus ja soveltuvuus kiinteistön käyttötarkoitukseen.

Pelastusviranomaisen valvoo kiinteistön paloilmittimen asianmukaista käyttöä ja kunnossapito-ohjelman noudattamista palotarkastusten yhteydessä.

Toimintamalleja on muutettava, nykyinen meno ei voi jatkua

Valtaosa erheellisistä paloilmoituksista aiheutuu kiinteistössä oleskelevien ihmisten virheellisestä toiminnasta.

Hyviä toimintaohjeita:

- Paloilmoittimelle on nimetty vastuuhenkilö, joka huolehtii paloilmoittimen päivittäisestä käytöstä siten kuin pelastussuunnitelmaan on kirjattu.
- Kiinteistössä tehtävät muutos- ja korjaustyöt sekä kiinteistön käyttötavan muutokset otetaan huomioon paloilmoittimen toiminnassa jo suunnittelu- vaiheessa.
- Kiinteistön henkilöstö on perehdytetty paloilmoittimen toimintaan.
- Paloilmoittimiin on myös saatavissa erilaisia ominaisuuksia ja teknisiä apuvälineitä palohälytysten ennakoimiseksi.
- Erheellisen paloilmoituksen syy tulee aina selvittää ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin. Selvitystyön tekemisessä voi hyödyntää laitevalmistajan edustajan osaamista.
- Paloilmoittimen käyttöä ja ylläpitoa tukevia ohjeita, toimintamalleja sekä koulutusta saa laitevalmistajien lisäksi mm. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöltä ja Turva-alan yrittäjät ry:ltä.

ERHE -hankkeen toimenpiteitä:

- Valistusjulkaisu "Heikoin lenkki?"
- teknisten keinojen kokeilu eli pilotointi
- Hätäkeskuskysely (tuloksien analysointi kesken)
- tilastoinnin parantaminen eli parannusehdotuksia Prontoon
- pelastusviranomaisten toimintamallien kehittäminen (selvityspyyntölomake)
- kunnossapidon nykytilanteen selvitys
- hyvien toimintamallien kehittäminen ("Remontti Reiska"-ohjeet)
- pelastustoimen tulossuunnitelma v. 2007:
" Pelastuslaitokset toteuttavat erheellisten paloilmoitusten vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä ongelmakohteisiin puuttumalla."
- tiedottaminen

KIINTEISTÖN KORJAUSTÖIDEN VALVONTA JA PALOTURVALLISUUS

- OHJEITA PALOTURVALLISUUDESTA VASTAAVALLE

Kiinteistön nimi: _____

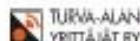
Kiinteistön osoite: _____

Erheelliset paloilmoitukset aiheuttavat kiinteistön toiminnanharjoittajille käyttökatkoja ja taloudellisia kustannuksia. Erheelliset paloilmoitukset kuormittavat myös tarpeettomasti hätäkeskusta ja pelastuslaitosta.

Korjaus- ja kunnossapitotyöt aiheuttavat erheellisiä paloilmoituksia, jos paloilmoitin altistuu korjaustöiden aikana pölylle, tärinälle, lämmölle, savulle tai kosteudelle. Kiinteistön paloturvallisuudesta vastaava selvittää **ennen** korjaustöiden aloittamista kiinteistössä mm. seuraavat asiat

- korjaustyön suorittajien ja -työstä vastaavien yhteystiedot
- korjausalueen määrittäminen
- korjaustoimenpiteiden ja -työvaiheiden selvittäminen
- tarvittavien suojaustoimenpiteiden opastaminen
- tulityöohjeiden noudattamisen varmistaminen
- tarvittavien paloilmoittimen irkityksentöiden tekeminen korjausalueella
- ilmajen suojaaminen pölysuojilla ja pölysuojien poistaminen työn päätyttyä
- pitkäkestoisien työn aikana tilojen valvonnan ja palovartiointin järjestäminen (mahdollisesti pelastusviranomaisien ohjeiden mukaisesti)
- sisäinen tiedotus korjaustöiden aloittamisesta ja kestosta
- toimimattomien paloilmoituspainikkeiden merkitseminen "ei käytössä" -tarralla
- rakenteellisten ja ilmanvaihtolaitteiden muutosten vaikutukset paloilmoittimen ilmajen sijoitukseen
- muutosten kirjaaminen paloilmoittimen dokumentteihin esim. paikantamiskaavioihin
- _____
- _____
- _____

Lomake löytyy sähköisenä www.pelastuslaitos.fi/valmistelu/2377
Sisäasiainministeriön hanke erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi
SM 083:00/2005 www.hare.vn.fi

TOIMINTAOHJEITA KIINTEISTÖSSÄ KORJAUSTÖITÄ SUORITTAVILLE

- OHJEITA TYÖN TEKIJÄLLE

Kiinteistön nimi: _____

Kiinteistön osoite: _____

Ota yhteys kiinteistön paloilmoittimen vastuuhenkilöön, ennen kuin aloitat korjaus- ja kunnossapitotyöt kiinteistössä.

Korjaus- ja kunnossapitotyöt aiheuttavat erheellisiä paloilmoituksia, jos paloilmoitin altistuu korjaustöiden aikana pölylle, tärinälle, lämmölle, savulle tai kosteudelle.

Kiinteistön paloilmoittimen hoitaja / paloilmoittimen vastuuhenkilö:

nimi ja puhelinnumero

Kiinteistön toiminta häiriintyy, kun paloilmoitin antaa erheellisen paloilmoituksen mm. seuraavien työvaiheiden johdosta

- seinien purkaminen ja rakentaminen
- alas laskettujen kattojen avaaminen ja sulkeminen
- erilaiset laitteiden asennus- ja purkutyöt
- poraaminen tai hiominen, josta leviää pölyä ympäristöön
- painevedellä peseminen
- tulitöiden tekeminen
- maalaaminen

Toimintaohjeiden laiminlyöminen saattaa aiheuttaa korvauusvelvollisuuden!

Lomake on sähköisenä www.pelastuslaitos.fi/valmistelu/2377
Sisäasiainministeriön hanke erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi
SM 083:00/2005 www.hare.vn.fi

Tulosta

SELVITYSPYYNTÖLOMAKE
automaattisen paloilmoittimen
antamasta erheellisestä paloilmoituksesta

SELVITYSPYYNTÖLOMAKE
automaattisen paloilmoittimen
antamasta erheellisestä paloilmoituksesta

Pelastuslaitos pyytää kiinteistöihänne pelastuslain (489/2008) 22 § ja 38 §:n perusteella kirjallista selvitystä kiinteistöästä sattuneesta erheellisestä paloilmoituksesta. Selvityspyyntölomake on palautettava lomakkeen alareunassa olevaan osoitteeseen viimeistään

PELASTUSVIRANOMAINEN TÄYTTÄÄ Lomakkeen täyttöohje on kiinteistöpuolella

1) Kiinteistön / rakennuksen nimi Katinkulta		4) Hälytyksen siirtolaitteen numero	
2) Katuosoite ja postitoimipaikka		COM 12345	
3) Hälytysaika: pvm _____ klo _____			
5) Hälyttäneen laitteen tyyppi: ☐ Paloilmoitin ☐ Sammutuslaitteisto ☐ Muu laitteisto: _____		6) Ilmoituksen tarkka paikka: a) talonnr: _____ b) kerros: _____ c) tila: _____ d) osasto/tila: _____	
7) Pelastusviranomaisen korvaus tapahtumasta:			
8) Kiinteistölle on annettu korjausmääräys palotarkastuspöytäkirjalta, no: _____			
9) Kiinteistön edustajan nimi ja yritys _____			
10) Päiväys _____		11) Pelastusviranomaisen nimi ja pöytäkirjan numero _____	
KIINTEISTÖN TURVALLISUUDESTA VASTAAVA TÄYTTÄÄ Lomakkeen täyttöohje on kiinteistöpuolella			
12) Hälyttäneen laitteen tiedot: a) paloilmoitinlaitteen merkki ja tyyppi: _____ b) ilmalainsyöppi: ☐ savilmaislin ☐ lämpöilmälain ☐ läbiilmälain ☐ yhdistelmäilmälain ☐ paloilmoituspainike ☐ muu laite: _____ c) muu laiteisto / komponentti: _____			
13) Erheellisen paloilmoituksen syy:			
14) Toimittavat toimenpiteet vastaavanhän ammattien paloilmoituksen ankaamisesta:			
15) Korjaustoimenpiteet on suoritettu _____ mennessä ☐ Lisätieto: _____			
16) Erheellisen paloilmoituksen ankaamisesta: ☐ kiinteistö pelastusviranomaiselle on kirjattu automaattisen paloilmoittimen kiinteistöä edellyttävät toimenpiteet ☐ laitteelle laadittu kunnossapito-ohjelmas noudatetaan ☐ muuta, mikä: _____			
17) Korjaustoimenpiteiden toteuttamisesta kiinteistöä vastaan: a) yhteystiedot _____ b) palotietä ja aluekartta _____			

Lomakkeen palautusosoite:

Pelastusviranomaisen täyttää kohdat 1-11 ja kiinteistön turvallisuudesta vastaava kohdat 12 -17. Huolellisesti täytetty lomake auttaa paloilmoituksen syy selvittämisessä. Jos tarvitaan lisätieto, käytä erillistä paperia.

Pelastusviranomaisen täyttää hälytyksen perustiedot:

- Rakennus / yritys / kiinteistö, jossa paloilmoitin sijaitsee.
- Paloilmoittimen katuosoitte ja paikkakunta (postitoimipaikka). Huom! Ei esim. lehdasalueen osoite.
- Päivämäärä ja kellon aika, jolloin hälytysilmoitus on välittynyt hätäkeskukseen.
- Hälytyksen siirtolaitteen numero löytyy paloilmoittimen keskus- tai käyttölaiteen ovesta tai päiväkirjasta.
- Mikä hälytti? Paloilmoitin (rasti ruutuun), sammutuslaitteisto (rasti ruutuun) tai muu laite (rasti ruutuun) ja kirjoita selitys esim. automaattinen savunpoistolaitteisto jne.
- Paloilmoituksen antaneen komponentin tarkka paikka
 - Rakennus tai rakennuksen osa, josta ilmoitus on tullut esim. C-siipi
 - Kerros, esim. 2. krs tai kellar.
 - esim. varastohuone tai teollisuus
 - Paloilmoituksen antaneen komponentin osoite tai silmukka, joka näkyy paloilmoitinkehukseen näytöstä, esim. osoitteellisen järjestelmän koko osoitenumero tai perinteisen järjestelmän silmukan numero.
 - Lyhyt ja napakka kuvaus/läpivä omin sanoin mahdollisesta ilmoituksen aiheuttajasta, esim. ruoankäry, pakokaasu tai säätövirhe.
 - Jos pelastusviranomaisen on annettu korjausmääräyksen (pelastuslaki 38 §) kirjataan annetun palotarkastuspöytäkirjan numero.
 - Kiinteistöä tavoitellun henkilön nimi ja yritys. Kiinteistön edustaja voi olla esim. vaihteenhoitaja, vahtimestari, huoltomies, vartiija tai joku muu paikalla oleva henkilö, jolle annetaan selvityspyyntölomake ja opastusta lomakkeen täyttämiseksi.
 - Selvityspyyntölomake antamisen päivämäärä
 - Tilannetta johtava pelastusviranomainen tai hänen määräämänsä henkilö, joka antaa lomakkeen kiinteistön edustajalle.

Kiinteistön turvallisuudesta vastaava henkilö selvittää erheellisen paloilmoituksen syy ja täyttää lomakkeen tiedot:

- Hälyttäneen laitteen tiedot
 - Paloilmoitinkehukseen merkki ja tyyppi löytyvät käyttöohjeesta/paperista, päiväkirjasta, käyttöohjeista tai paloilmoitinkehuksesta.
 - Ilmalainsyöppiä ovat esim. savu-, lämpö-, yhdistelmä- tai leikki-ilmalain tai paloilmoituspainike (rasti ruutuun). Ilmalainien tiedot löytyvät käyttöohjeesta/paperista, päiväkirjasta, käyttöohjeista, kunnossapito-ohjeesta tai tuoteesta.
 - Muu laiteisto / komponentti esim. sammutuslaitteiston virtauskytkin, kaapeli jne.
- Lyhyt ja napakka selvitys paloilmoituksen aiheuttajasta, esim. ruoankäry mikrosta tai leedeltä, ajoneuvon pakokaasu, ukkonen, kosteus tai vesihöyry. Oman henkilöstön lisäksi syy selvittämiseksi voidaan tarvita paloilmoitinliikkeen erityisosaamista mitatuksi.
- Kiinteistön tulee kirjata ne toimenpiteet ja menettelyt, jotka on tehty / jotka tehdään vastaavan erheellisen paloilmoituksen estämiseksi kyseisessä tilassa tai muissa vastaavissa paikoissa kiinteistössä.
- Korjaavat toimenpiteet on aloitettava välittömästi. Kirjataan päivämäärä, jolloin korjaustoimenpiteet on toteutettu. Korjaustoimenpiteistä on hyvä laatia erillinen ilte. (rasti ruutuun, jos käytetään ilteitä)
- Kiinteistön tulee tuntee oman laitteensa toiminta ja käyttöohjeet. Oikeat toimintamallit on kirjattava kiinteistön pelastussuunnitelmaan ja henkilöstö on perehdytettävä niihin. Henkilöstön tulee osata toimia oikein, jotta paloilmoitin ei hälytä turhaan. Paloilmoittimella tulee olla kunnossapito-ohjelma ja laadittu kunnossapito-ohjelmas on noudatettava. Pelastusviranomainen valvoo kunnossapito-ohjelman noudattamista.
- Korjaustoimenpiteiden toteuttamisesta vastaavalla tulee olla valtuudet päättää tarvittavista toimenpiteistä, hata korjausmiehet ja tarvikkeet.
- b) Allekirjoitettu lomake on palautettava pelastuslaitokselle lomakkeen alareunassa olevaan osoitteeseen.

Hankkeen asiakirjat löytyvät sähköisesti pelastustoimen nettisivuilta

Valmistella » Hanke erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi SM083:00/2005 | Sisäasiainmiini - Microsoft Internet Explorer

Tiedosto Muokkaa Näytä Suosikit Työkalut Ohje

Edellinen - - - - - Etsi Suosikit

Osoite http://www.pelastustoimi.fi/valmisteilla/2377

Pelastustoimi På svenska In english hae

Etusivu
Uutiset
Artikkelit
Neuvontapalvelu
Kuvia kentältä
Tapahtumat
Hälytykset tänään
Säädökset
Valmistella
Toiminta ja talous
Pelastuslaitokset
Palosuojelurahasto
Tilastot
Raportit
Turvatietoa
Työpaikat
Markkinat
Kuvia maailmalta
Uutisia maailmalta

Säävaroitukset
Yhteystiedot
Linkit
10 vuotta sitten

Keskustelufoorumi
Kodin turvaopas

Valmistella »
Hanke erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi SM083:00/2005

ERHE-hankkeen toimenpiteitä:

- Förhållningsdirektiv för fastighetsreparatörer 3.9.2007
- Brandsäkerheten vid övervakning av fastighetsreparationer 3.9.2007
- Toimintaohjeita kiinteistöissä korjaustöitä suorittaville 29.6.2007
- Kiinteistön korjaustöiden valvonta ja paloturvallisuus 29.6.2007
- Erheelliset paloilmoitukset kuriini -artikkeli 8.3.2007
- Vuosiraportti ERHE -hankkeen etenemisestä 5.3.2007
- Heikoin lenkki? -valistusjulkaisu joulukuun 2006

Hanke-esittely

Hankkeen asettaminen
Sisäasiainministeriön pelastusosasto asetti 26.10.2005 [hankkeen erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi](#). Hankkeen toimikausi on 1.11.2005 – 31.12.2007.

Tausta

Suurena kirjaisinta
Tulosta
Lisää suosikkeihin
Kerro kaverille

Valmistella RSS
Mitä RSS on?
Palaute
Sivukartta
Uutta sivustolla
Avainsanat

Muokkaa tätä sivua
Siirry hallintaan
Kirjautu ulos

Kuinka usein tarkistat, että palovaroitinasi on toimivat paristot?
Kerran kuukaudessa: **18%** (731)

Muutaman kerran vuodessa: **63%** (2532)

Ei ole tarkistettu koskaan: **19%** (753)

Palovaroitimen toiminta

Valmis

Käynnistä Val... Raj... Pos... 4 M. 1... 7 M. 2 M. Laskin Toi... FI 17:29

<http://www.pelastustoimi.fi/valmisteilla/2377>

Tulevia tapahtumia

- Paloilmoitinmessut 7.11.2007
Kuopiossa
- TUKESin ajankohtaispäivät 13.-
14.11.2007 Helsinki
- Palotarkastussektorin tapaaminen
10.-11.12.2007 Pelastusopisto